
Journal of Child, Literature and Language Education – JCLLE

<http://dergipark.gov.tr/ceded>

Article type: Research

Received date: 18.06.2021

Accept date: 17.10.2021

Doi no: 10.47935/ceded.954503

**A Critical Perspective On The Reflection Of The Consumption Society
On Children's Theater: The Case of My Beautiful Shoes**

Ali KIRCI*

Abstract. Technological developments not only produce results for the humanity but also bring some problems with them. It is a fact that children are affected by these problems at least as much as adults. Considering the developmental characteristics of children, it can be said that they are much more likely to be affected negatively than adults. Especially when it is considered that Generation Z is more familiar with technology compared to other generations, the degree of this risk increases. It has been inevitable that this situation constitutes the main and sub-themes for the literary works that deal with everything in human life. In this study, a theatre play called Benim Güzel Pabuçlarım by Dersu Yavuz Altun, which draws attention to the alienation of human beings from themselves with the developing technology, has been critically examined. In the context of social criticism, the problems discussed in the literary work were analysed by dividing them into themes. As a result, it was determined that the trivialization of employee, the cruel attitude of human towards nature and other creatures, the tendency to the artificiality, technology addiction, excess consumption and greed for money were criticized in the work.

Keywords: Children, literature, theatre, society, criticism.

---

* Artvin Coruh University, Faculty of Education, Turkish Education, Artvin, Turkey; alikirci@artvin.edu.tr

Tüketim Toplumunun Çocuk Tiyatrosuna Yansıması Üzerine Eleştirel Bir Bakış: Benim Güzel Pabuçlarım Örneği

Ali KIRCI*

Öz. Teknolojik gelişmeler insanoğlunun yararına sonuçlar ortaya koyduğu gibi birtakım sorunları da beraberinde getirmektedir. Bu sorunlardan yetişkinler kadar çocukların da etkilendiği bir gerçektir. Çocukların gelişimsel özellikleri dikkate alındığında yetişkinlerden çok daha olumsuz etkilenme ihtimallerinin olduğu da söylenebilir. Özellikle Z kuşağının diğer kuşaklara nazaran teknoloji ile daha fazla hemhal olması bu riski artırmaktadır. İnsan hayatındaki her şeyi konu edinen edebiyat eserleri için de bu durumun ana ve alt temaları oluşturması kaçınılmaz olmuştur. Bu çalışmada Dersu Yavuz Altun'un kaleme aldığı gelişen teknoloji ile birlikte insanoğlunun özüne yabancılaşmasına dikkat çeken Benim Güzel Pabuçlarım adlı tiyatro oyunu eleştirel bir bakışla incelenmiştir. Toplum eleştirisi bağlamında eserde ele alınan sorunlar temalara ayrılarak analiz edilmiştir. Sonuç olarak eserde çalışanın değersizleştirilmesinin, insanın doğaya ve diğer canlılara karşı acımasız tutumunun, yapaya yönelişin, teknoloji bağımlılığının, ihtiyaç fazlası tüketimin ve para hırsının eleştiri konusu olduğu belirlenmiştir. Çocuk tiyatrosunun tüketim toplumuna ilişkin bilinçlenmeye imkân tanıyabileceği zengin örneklerle gösterilmiştir.

Anahtar kelimeler: Çocuk, edebiyat, tiyatro, toplum, eleştiri.

---

* Artvin Çoruh Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi, Artvin, Türkiye; alikirci@artvin.edu.tr

1. Giriş

Tiyatro, kültürel bütünleşme ve kültürler arasındaki etkileşimin bir vesikası niteliğindedir. Türk kültüründe bu bütünleşmenin en etkili örneklerine Köy Seyirlik oyunlarında rastlanmakla (Karacabey, 1995) birlikte tiyatro başlığı altında değerlendirebilecek hemen hemen her türde bütünleşmenin izlerini sürmek mümkündür. Köy seyirlik oyunlarından günümüze kadar değişim ve gelişim gösteren tiyatro türünün çocuklarla buluşması ise esasında modern tiyatrodan çok daha öncesine dayanmaktadır. Hokkabaz, köçek, çengi, kukla, orta oyunu, meddah, Karagöz ve Hacivat gibi birçok geleneksel seyirlik oyun çocuklara ulaşmış, çocukların dimağlarına dokunmuştur (Şengül, 2001). Her ne kadar çağdaş çocuk edebiyatındaki anlamıyla çocuk gerçekliği dikkate alınarak sergilenen oyunlar olmasa da çocuğun anlam dünyasını çeşitlendirme konusunda geleneksel seyirlik oyunların etkisi göz ardı edilemez. Çocukların varoluşları itibarıyla hayal kurma ve oyuna yakınlıkları da bu etkinin en belirgin kanıtıdır (Özertem, 1979). Oyunların çocukların duyularını, yeteneklerini ve becerilerini geliştirmesi; çocukların oyunlarda oluşturdukları kurguların kendi yapıtları olması (Yörükoğlu, 2003) çocukları tiyatroya yaklaştıran bir diğer etken olarak görülebilir.

Önemli gelişim kuramcılarında Piaget'e göre çocuğun gelişimi dört nedene bağlıdır ve bu dört nedenin ikisi içsel neden diğer ikisi dışsaldır. Dışsal olanlar, çocuğun çevresinde bulunan toplumsal aktarım ve deneyimdir (aktaran Bee ve Boyd, 2009). Toplumsal aktarım söz konusu olduğunda ise toplumun kültürü, hayata bakışı edebî eserleri gibi birçok önemli etkenin ortaya çıktığı görülmektedir. Toplumun kültürünü, hayata bakışını, örfünü, âdetini, ananesini ve hatta diğer kültürlerle olan etkileşimini de içerisinde barındıran çocuk edebiyatı ürünlerinin önemi de bu hususta ortaya çıkmaktadır. Çocukların yaşamına yön verme niteliğine sahip olan bu ürünler, onların hayata dair birtakım farkındalıklar kazanmasına (Yakar, Yılmaz ve Yılmaz, 2019), toplumun değerlerini tanınmasına (Karagöz, 2017), eleştirel düşünme becerisi geliştirmelerine olanak tanımaktadır. Çocukta estetik haz uyandırırken çocuğun bilgilenmesini sağlayacak ürünlerden birisi de çocuk tiyatrosu metinleridir.

Tanzimat Dönemi'ndeki batılılaşma hareketlerinin eğitime yansısıyla birlikte tiyatronun eğitsel öneminin farkına varılmış, Meşrutiyet Dönemi'nde çocukların tiyatro ile uğraştıkları, okullarda tiyatro çalışmalarının yapıldığı görülmüştür (Özertem, 1979). İlk örneklerinin ardından günümüze kadar birçok çocuk tiyatrosu yazılmış ve oynanmıştır. Çocuk tiyatroları da diğer edebî ürünler gibi toplumdaki ve toplumsal olaylardan beslenmektedir. Toplumun yaşamı, dünyadaki değişimler, yaşanan önemli olaylar, insanların ilgi ve istekleri diğer edebî türlerde olduğu gibi çocuk tiyatrosuna da aksetmiştir. Ancak bu durumda çocuklar için eser kaleme alan yazarlara daha fazla sorumluluk düşmektedir. Çünkü yazarın kendi görüşlerini çocuk okura dikte etmesi eleştirel bir okumanın önüne duvar ördüğü gibi yeni bir şiddet biçimine de dönüşebilmektedir (Turan, 2013). Bu nedenle çocuk edebiyatının herhangi bir türünde eser ortaya koyanların daha fazla hassasiyet göstermesi gerektiği söylenebilir. Çocukların gelişim özellikleri dikkate alınarak estetik ve pedagojinin harmanlanmasıyla

ortaya konacak eserlerin çocukların bilişsel gelişimine de olumlu yönde katkı sağlayacağı açıktır.

Çağdaş çocuk edebiyatı ürünleri klasik anlayıştan farklı bir biçimde çocukların gereksinimlerini dikkate alarak onların doğrudan iletişim kuramadığı konulara, yaşamında karşılaşacağı problemlere ve toplumsal sorunlara farklı pencerelerden bakmaktadır (Dilidüzgün 1996). Bu durum da çocuk edebiyatında toplumsal eleştiriyi mümkün kılmaktadır. Belki de ülkemizde eleştiri alanına en çok ihtiyaç duyan edebî ürünler çocuk edebiyatı ürünleridir (Dilidüzgün, 2006). Bu bağlamda Dersu Yavuz Altun'un kaleme aldığı Benim Güzel Pabuçlarım adlı çocuk tiyatrosu toplumsal eleştiri bağlamında incelenmeye değer bir eser olarak görünmektedir.

Dersu Yavuz Altun, Tıp Fakültesinde eğitim gördüğü yıllarda tanıştığı tiyatroya ilgi duymasıyla birlikte tıp öğrenciliğini yarıda bırakarak tiyatro alanında bir kariyere adım atmıştır. Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Bölümünü bitiren yazar, birçok özel tiyatrodan çalışmış, TRT'de dramalar yazmış, yönetmen ve oyuncu olarak da görev almıştır. 1993 yılında Ankara Sanat Tiyatrosu çocuk tiyatrosu birimine sorumlu olarak atanmıştır. Birçok çocuk tiyatrosu yazan yazar, bu eserleriyle de birçok ödüle layık görülmüştür.

2. Yöntem

2.1. Araştırmanın Modeli/ Deseni

Bu araştırmada, eğitim bilimleri alanında sıklıkla kullanılan yöntemlerden biri olan doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Konu ile ilgili dokümanların analiz edilmesi sonucunda veri elde edilmesine doküman incelemesi denilmektedir (Şimşek ve Yıldırım, 2011). Bu yöntem genellikle yazılı dokümanlarının içeriğinin dikkatli ve sistematik biçimde analizi için kullanılmaktadır (Wach, 2013).

2.2. İncelenen Doküman

Araştırmada tiyatro alanında birçok çalışması ve ödülü bulunan Dersu Yavuz Altun'un "Yaşamı Birlikte Renklendirmek İçin Çocuk Tiyatrosu" kitabının içerisinde yer alan Benim Güzel Pabuçlarım adlı tiyatro oyunu incelenmiştir.

2.3. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Doküman inceleme yöntemi ile elde edilen veriler, toplumsal sorunlar dikkate alınarak analiz edilmiş, analiz sonucunda ise tiyatro eserinde dikkat çekilen sorunlar temalara ayrılmıştır. Eserde eleştirilen durumlar niteliklerine uygun olarak "çalışanın değersizleştirilmesi", "insanın doğaya ve diğer canlılara karşı acımasız tutumu", "doğaldan ve aslından uzaklaşarak yapaya yöneliş", "teknoloji bağımlılığının bir eleştirisi: savaş oyunları bakanlığı", "ihtiyaç fazlası tüketim ve insanın bencilleşmesi" ve "para hırsı: satılan düşler" başlıklarına ayrılmış ve bu başlıklar altında değerlendirilmiştir.

3. Bulgular

3.1. Toplumsal Eleştiri Bağlamında Benim Güzel Pabuçlarım

3.1.1 Tiyatro Eserinin Konusu

Dersu Yavuz Altun tarafından kaleme alınan bu tiyatro eseri, işe geç kalan bir palyaçonun tiyatro sahnesine girişiyle başlamaktadır. Çocukları eğlendirmeyi yaşamının gayesi olarak gören Palyaço, eser boyunca saf ve iyi niyetli olarak betimlenmektedir. Ancak bu tutumu eserin son sahnesine kadar birçok sorunla yüzleşmesine de neden olacaktır. Bu sorunların fitili Robot Palyaço'nun tiyatro sahnesine dâhil olmasıyla birlikte ateşlenmektedir. Patronun Palyaço yerine işe aldığı mekanik alet, itaatkâr ve ek maliyetlerden arındırılmış teknolojik bir üründür. Teknolojinin esiri olma yolunda ilerleyen ve çalışanını değersizleştiren sirk patronunun Robot Palyaço'yu getirmesiyle işten kovulan sevimli Palyaço işsiz kalmış, bu da yetmezmiş gibi Palyaço'nun pabuçları patron tarafından elinden alınmıştır. İşsiz ve pabuçsuz kalan Palyaço'nun pabuçlarını tekrar elde etmek için para kazanmaya çalışması ve bu süreçte Palyaço'nun başından geçenler toplumsal sorunlara eleştirel bir gözle bakmaya olanak tanımaktadır.

Para kazanma amacıyla çeşitli işlerde çalışan Palyaço; Kadın, Obur ve Paraadam gibi çeşitli karakterlerle karşılaşmaktadır. Tüm bu karakterler toplumsal sorunlara dikkat çekmek için önemli görevler üstlenmektedir. Örneğin, Palyaço'nun çiçekçide çalışırken karşılaştığı Kadın yapaya yönelişe ve hayvanların keyfi durumlar için öldürülmesine dikkat çeken bir karakterdir. Diğer taraftan Paraadam ise günümüz toplumlarının en büyük sorunlarından birine, para hırsının insanlığa verdiği zarara dikkat çekmektedir. Toplumsal sorunları vurgulamak için kurguya dâhil edilen tüm karakterler ayrıca bulgular kısmında öne çıkan özellikleriyle belirtilmiştir. Oyun boyunca birçok işten kovulan bu kahramanın serüveniyle teknolojinin insan yaşamına etkileri, tüketim toplumunun geldiği durum, insanın bencilleşmesi, insanın doğaya karşı acımasız tutumu gibi birçok toplumsal soruna eleştiride bulunmaktadır.

Eserin bütününde eleştirel tutumun işlenmiş olması ayırıcı bir özellik olarak ön plana çıkmaktadır. Üst düzey düşünme becerilerden biri olan eleştirel düşünme becerisine katkı sağlaması ve çocuklarda farkındalık oluşturması açısından eserin önemli olduğu söylenebilir. Üst düzey düşünme, dış uyaranlar tarafından sunulan bilginin doğrudan alınmasından farklı olarak bilgiyi zihinde anlamlandırmayı ve yapılandırmayı gerektiren düşünme biçimidir (Lewis ve Smith, 1993). Günümüz yaşamında çocukların maruz kaldığı görsel, sözlü-yazılı uyaranların ve zararlı bilgilerin yoğunluğu düşünüldüğü zaman çocuklarda bilgi süzgeci oluşturmaya ön ayak olacak her türlü etkinlik önem kazanmaktadır. En önemlisi de çocukların beğenisine sunulan yapıtların çocuklara çok yönlü ve eleştirel düşünebilme, olaylara farklı açılardan bakabilme, sorgulama, duyarlı davranma gibi beceriler kazandırabilmesidir (İpşiroğlu, 2007). Çalışmaya konu olan bu eserin de bu özellikleri taşıdığı söylenebilir.

3.2. Ezen Patron Ezilen İşçi: Çalışanın Değersizleştirilmesi

Gelişen teknoloji ile insanoğlunun yararına birçok uygulamanın ortaya çıktığından bahsetmek mümkün olmakla birlikte bu teknolojik gelişmelerin bazı durumlarda insanlara zarar verdiği gerçeğini göz ardı etmemek gerekir. Teknolojinin hızlı bir şekilde ilerlemesiyle bazı meslekler değersizleşirken bazıları tamamen ortadan kalkmış, bu mesleklerin yerini teknoloji temelli çalışma biçimleri almıştır (Talas, 1997). Bu durumun incelenen tiyatro metninde de temsil edildiği görülmektedir.

Oyunun başında geç kaldığı için işten atılma korkusuyla sahneye gelen Palyaço'ya mesaj iletmesi için patron tarafından bir robot palyaço gönderilir. Bu palyaço mekanik bir sesle: "Palyaço'ya Patron Bey'in bir mesajı var. Lütfen mesajı dikkatle dinleyiniz." demektedir. Bunu duyan Palyaço patronunun "rica ve lütfen" sözcüklerinin kullanılmasına oldukça şaşırmıştır. Çünkü patronunun bu şekilde kibar davranmasına ihtimal vermemektedir:

...Bizim patron kimseye lütfen demez. Sirkte çalışan kimseye rica etmez. O yalnızca emreder; (PATRONU TAKLİTLE) Palyaço şunu yap! Palyaço bunu yap! Palyaço ayak altında dolaşma! İşin bitince defol! Sokaktaki çocuklarla eğlenme! Yalnızca parası olan çocukları eğlendir... (Altun, 2004, s.13)

Çalışanın işveren tarafından değersizleştirilmesine dikkat çeken bu alıntı, aslında çocuk okuru/izleyiciyi toplumsal bir sorun olarak işçinin çalışan tarafından değersizleştirilmesiyle başka bir deyişle hayatın gerçekleriyle tanıştırmaktadır. Palyaço'nun maruz kaldığı psikolojik şiddet literatürde "günah keçiliği" ve "iş yeri travması" gibi farklı kavramlarla açıklanmaktadır. Örneğin, Wilson (1991) işverenin sürekli ve kasıtlı olarak kötü niyeti sonucunda çalışanın benliğinin parçalanması ve bozulmasını iş yeri travması olarak tanımlamıştır. Palyaço'nun içinde bulunduğu durum da bu tanımla benzerlik göstermektedir.

Sürekli olarak işvereninden kötü sözler duyan Palyaço öz değer algısını yitirmiş ve örselenmiştir. Oyunun devamında ise patron tarafından palyaço işten çıkarılır ve yerini bir robot palyaço alır. Bu bölümde de teknolojinin bilinçsiz kullanımı eleştirilmektedir. Bir robotun çocukları eğlendiren palyaçonun yerini alması fikri, mesleklerin yerini teknolojik temelli çalışma biçimlerinin almasının abartılı bir örneği olmakla birlikte eleştirel bir bakış ve farkındalık geliştirmesi açısından önem taşımaktadır. Bu yönüyle eser okuru/izleyiciyi bilinçsiz teknoloji kullanımı ve çalışanın değeri konusunda düşünmeye sevk etmektedir. Yazar, çocukların düşünme sürecine ön ayak olurken tiyatro eserinin hitap ettiği yaş kitlesinin özelliklerini de dikkate almaktadır. Çocukların soyut işlemler dönemi (12 yaş ve üzeri) öncesinde somut olmayan durumlar üzerine akıl yürütmesi oldukça zordur. Bu tip durumların somut biçimde açıklanması gerekmektedir (Senemoğlu, 2018). Bu nedenle eserde değersizleştirilme kavramı palyaçonun yerine robotun geçmesi, patronun çalışanına nazik davranmayı, palyaçonun işten çıkarılarak en sevdiği pabuçlarının elinden alınmasıyla somutlaştırılmıştır.

3.3 İnsanın Doğaya Karşı Acımasız Tutumu

Eserde üstü kapalı bir biçimde eleştirilen bir diğer sorun ise insanların keyfî uygulamaları için canlıların doğal yaşam alanlarına müdahale etmesi ve zaman zaman yaşamlarına son vermesidir. Oyunun başkahramanı Palyaço'nun pabuçlarını tekrardan geri alabilmesi için paraya ihtiyacı vardır. Bu parayı kazanmak için de çeşitli işlerde çalışan kahramanın çalıştığı yerlerden biri de çiçekçi dükkânıdır. Palyaço çiçekleri sularken şarkı söyleyerek yaşlı bir kadın dükkâna girer:

Benim bir çantam var
Tavşan derisinden
Ayakkabılarım
Yılan derisinden
Şapkamı sorarsanız
Ceylan derisinden
Kemerime gelince
Timsah derisinden
Ama bütün bunlar
Hediye birisinden... (Altun, 2004, s. 21).

Şarkıdan da anlaşıldığı üzere kadının üzerindeki birçok giysi hayvanların öldürülerek derisinin yüzülmesi sonucunda imal edilen ürünlerdir. Hayvan Hakları Evrensel Beyanamesi'nde açık bir şekilde hayvanlara işkence edilmesinin bir suç olduğu belirtilmesine karşın deri ve kürk ticareti için hayvanların öldürülmesini akıllara getiren bu şiire yer verilmesi toplumsal bir soruna dikkat çekmektedir. Oyunun devamında hayvanların yaşamına müdahale eden bir diğer olay ise palyaçonun para kazanmak için çalışmaya başladığı lokantada yaşanmaktadır. Müşteri ve çalışanlara hiçbir zararı olmamasına rağmen müşterinin şikâyeti üzerine lokanta sahibi içeri giren kelebeği palyaçonun yakalayıp yok etmesini ister ancak palyaçonun kelebeği incitmeden yakalamak istemesi üzerine lokanta sahibi onu işten kovar. Yukarıdaki örneğe benzer bir şekilde oyunun bu bölümünde de hayvanlara karşı acımasız tutumun değerlendirilmesi okura/izleyiciye bırakılmıştır.

İnsan doğaya ve canlılara zarar vererek aslında kendine zarar verdiğinin ne yazık ki farkında değildir. Toprağa, suya, havaya, bitkiye ve hayvanlara verilen inanılmaz boyutlara ulaşan bu zarar; doğayı ve insanlığını bir nevi yok oluşa götürmektedir (Opperman, 2006, s. 3). Yazarın böyle hassas bir konuya -çocuğa göreliği ve çocuk psikolojisini dikkate alarak- oyununda yer vermesi çocuk okurun hayatın içerisinde var olan sorunları sezmesine olanak tanımaktadır.

3.4 Doğaldan Uzaklaşarak Yapaya Yönelme

Değişen ve gelişen yaşam biçimlerinin beraberinde getirdiği olumsuz sonuçlardan birisi de insanların doğallıktan uzaklaşarak yapaylığa ilgi duymasıdır. İnsanları ve toplumları doğallıktan uzaklaştıran tüm uygarlık uygulamalarına şüphe ile yaklaşan toplum eleştirmeni Rousseau, insanın doğaldan uzaklaşması sonucunda yapay bir toplumun inşa edileceğini ifade etmektedir (Gece Çelikkan, 2018). Bu oyunda da insanın doğal olanı değersiz kılışı ile yapaya artan ilgisinin doğrudan ve dolaylı olarak eleştirildiğini görmek mümkündür. Yukarıdaki bölümlerde de bahsedildiği üzere palyaçonun yerine bir robotun geçmesi bile başlı

başına yapay bir toplum inşasının eleştirisi olarak kabul edilebilecekken oyunun ilerleyen bölümlerinde doğal çiçek yerine yapayı tercih gerekçelerinin yer verildiği diyaloglar okuru/izleyiciyi düşünmeye sevk etmektedir. Çiçekçide çalışan palyaço ile kadın arasındaki diyalog dikkate değerdir:

“Kadın: O zaman bu teknoloji harikası çiçeği alıyorum. Ne sulama derdi var, ne güneş, ne bakım ister ne de ilgi. Sonsuza kadar ölmeyecek bir çiçek... Diğerinin işi bitmiş demektir, bütün çiçekleri çöpe atmalısınız. Çünkü onların zamanı geçti artık. ... Televizyondaki dizileri izlemek varken neden zamanımı bu saçma çiçeğe harcayayım ki?

Palyaço: Şiişt! Sizi duyabilir, kırılabilir... Bu fesleğen saçma değil. Düşünsenize yaprakları günden güne sizin ellerinizde büyüdüğünü görmek, çiçek açtığını görmek. Onunla ilgilendiğinizde mutlu olmasını, sere serpe gelişmesini görmek...

Kadın: Bütün bunların zamanı geçti artık. Şimdi siz de bu çiçek gibi geçmişte kaldınız. Yeni dünyada yeriniz yok. Anlaşıldı mı? Yok! (Altun, 2004, ss. 22-23)”

Yukarıda alıntılanan diyalogdan da anlaşılacağı üzere ikili arasında geçen konuşmalar yapay ve doğal çatışmasını içermektedir. Teknolojinin gelişmesiyle birlikte insanların yapay olana ilgisi yaşam biçimlerini de etkilemiştir. Kendinden başkasına zaman ayıramayacak kadar bencilleşen insan zamanla tembelliğe alışmaktadır. İnsanın teknolojiden ihtiyacından fazla istifade etmesi tembelliğe alışmasına neden olabileceği gibi insani ilişkilerini de olumsuz etkileyebilir (Batur ve Uygun, 2012). Hatta zamanla insanın kendisine bile yabancılaşmasına neden olabilecek bu durumun oyun içerisinde yer alması eserin eleştiri ufkunu genişletmektedir.

3.5 Teknoloji Bağımlılığı

Yeni teknolojilerin kullanımının artmasıyla birlikte televizyon, bilgisayar, tablet ve telefon gibi cihazlar insan hayatının bir parçası hâline gelmiştir. Yaş ayrımı yapmaksızın çocuklardan yetişkinlere toplumun hemen hemen tüm fertlerinin bu cihazların herhangi birini kullandığı söylenebilir. Ancak özellikle dijital teknolojinin içine doğan Z kuşağının teknolojik aletlere daha fazla ilgi duyduğu ve bu teknolojik aletleri etkin bir biçimde kullandığı bilinmektedir (Taş, Demirdöğmez ve Küçükoğlu, 2017). Doğumundan hemen sonra küçük yaşlarda birçok dijital uyarana maruz kalan çocukların bilgisayar, tablet ve telefon gibi teknolojik aletleri yoğun bir şekilde oyun oynamak için kullanması da çocuklar üzerinde çeşitli etkilere neden olabilmektedir (Gürcan, Özhan, ve Uslu, 2008). Böylesine önemli bir konunun kaynağını toplumdan ve doğadan alan edebiyat ürünlerine yansıması da kaçınılmaz olmuştur. Özellikle muhatabı çocuklar olan çocuk edebiyatı ürünlerinde teknolojinin zararlı kullanımına dikkat çekilmesi oldukça kıymetli görünmektedir. Benim Güzel Pabuçlarım’da bu konuya da temas edilmiş, toplumu ilgilendiren birçok soruna değinen yazar, şiddet içerikli bilgisayar oyunlarını da üstü kapalı bir biçimde eleştirmiştir.

Doğumundan itibaren sirkte yaşamını sürdüren Palyaço'nun işten kovulmasının altında yatan sebep savaş oyunları bakanlığının tutumudur. Palyaço çocukları eğlendirdiği için çocuklar savaş oyunları oynamak yerine sirke gelmeyi tercih etmektedir. Bu durum savaş oyunları bakanlığının çıkarlarına ters düşmektedir çünkü çocukların savaş oyunları oynamaması gelir kaybına neden olmaktadır. Oysa savaş oyunları bakanlığınca çocuklar; yoğun bir şekilde dünyaya hükmeden robotların, uzay savaşlarının, bombaların, füzelerin ve ateş toplarının olduğu şiddet içerikli oyunları oynamalıdır. Palyaço'nun bu durumun çocuklar için çok zararlı olduğunu söylemesinin ardından patronun şu sözleri çocukların karşı karşıya kaldığı tehlikeyi gözler önüne sermektedir:

“Çocuklar, çocuklar, çocuklar! Bana ne çocuklardan! Çık dışarı, gözlerini aç ve bak. Çocukların yeni evleri; atari salonları, dövüş filmleri gösteren sinemalar, ultra kahramanların birbirlerini parçaladığı internet kafeler... Şimdi ben de sirke dev bir ekran kuracağım ve görkemli uzay savaşları sunacağım...” (Altun, 2004, s. 17)

Çocukların gelişimsel özelliklerini dikkate almadan para kazanma maksadıyla pazarlanan bu tür içeriklerin eleştirisine yer verilmesi çocuk okurların farklı bakış açıları kazanmasına olanak tanımaktadır. Aksi hâlde artan teknoloji bağımlılığı çocukların yaşamını derinden etkileyecek birtakım sorunları da beraberinde getirme ihtimaline sahiptir. Yapılan birçok araştırmada da video oyunlardaki şiddet içeriklerinin çocuklarda izolasyon, yabancılaşma ve iletişim sorunlarına yol açtığı açıkça ifade edilmiştir (Kutner ve Olson, 2008). Bu nedenle teknoloji ile iç içe olan çocukları ve gençleri teknoloji bağımlılığından korumaya yönelik çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır (Dinç, 2015). Çocukların teknoloji ile sağlıklı ilişkiler kurmasına fayda sağlayacak her türlü etkinliğin kıymetli olduğu düşünüldüğünde eserin bu denli mühim bir soruna eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşmış olması toplumsal açıdan önem kazanmaktadır.

3.6 İhtiyaç Fazlası Tüketim ve İnsanın Bencilleşmesi

Oyunun başından itibaren hemen hemen tamamında bencilleşen insanın izlerini görmek mümkündür. Patronun sirke gelen çocuklardan para kazanmasına rağmen çocukları umursamaması, benzer biçimde yıllarca üzerinden kazanç elde ettiği palyaço'yu kendi çıkarları için ortada bırakması, çiçekçideki kadının küçücük bir bitkiye dahi ayıracak zamanının olmaması ve Paraadam'ın kendinden başka kimseyi umursamaması bencilleşen insanın birer örneği olarak okurun/izleyicinin karşısına çıkmaktadır. Aslında bu, komşusu açken tok yatamayan toplumun zamanla geçirdiği kültürel dönüşümün de bir yansımasıdır. Tüketim toplumlarının her şeyi hızlı bir biçimde kullanıp tüketmesi bunun zeminini hazırlamaktadır. Çünkü tüketim alışkanlıkları tükettikçe doymayan, her şeye sahip olmaya çalışan, duyarsızlaşan ve kendinden başkasını düşünmeyen insanların var olmasına neden olmuştur (Torlak, 2000). Tüketim toplumunun geldiği nokta Palyaço'nun çalıştığı lokantaya gelen Obur karakteriyle somutlaştırılmıştır. Sipariş almak isteyen Palyaço'ya sürekli durmasını ve yeni bir şeyler eklemek istediğini söyleyen obur, ihtiyacından fazlasını tüketmek isteyen sabırsız bir tiptir. Obur'un lokantaya girerken söylediği şarkı her şeyi özetlemektedir:

Elmalı pasta

Gönlüm hoşta
Ne güzel olur
Fıstıklı baklava
Ama midem ister
Yoğurtlu makarna
Kıymalı makarna
Soslu makarna (Altun, 2004, s. 26).

Alıntılanan şarkıda da görüldüğü üzere Obur, hem ihtiyacından fazlasını tüketmek isteyen hem de seçenekler arasında hangisine karar vermesi gerektiğinden emin olmayan bir tiptir. Alıntının dışında Palyaço ile aralarındaki konuşma sırasında sipariş boyunca bir insanın ihtiyacını karşılayacak besinden çok daha fazlasını istediği görülmektedir. Aslında Obur tipiyle dikkat çekilen bu sorun tüketim toplumunun geldiği durumu gözler önüne sermektedir. Tüketim toplumunun alışkanlıklarını inceleyen araştırmalar ele alındığında bu durumun daha da netleştiği görülmektedir. Birçok araştırmacı ihtiyaç fazlası tüketim ve israfın günümüzde ciddi boyutlara ulaştığını ifade etmektedir (Dölekoğlu, Giray ve Şahin, 2014; Stefan, Van Herpen, Tudoran ve Lähteenmäki, 2013). Hâl böyleyken gelecek nesillerin bilinçli bireyler olarak yetişmesinde önemli bir rol üstlenen edebî eserlerin önem kazandığı söylenebilir.

3.7 Para Hırsı: Satılan Düşler

Oyunda eleştirilen bir diğer durum ise insanların para kazanma hırsı ve paraya düşkünlüğüdür. Bu durumu çocukların gözünde daha da somutlaştırmak için bir karakter bile oluşturulmuştur: Paraadam. Bu karakterin gözü paradan başka hiçbir şeyi görmemektedir. Öyle bir para hırsı içerisindedir ki sabahın erken saatlerinde öten kuşların bile para kazanmasına engel olduğunu düşünmektedir. Kuşlar yüzünden iyi uyuyamadığından para kazanması için gereken enerjiyi toplayamadığından yakınan Paraadam'ın para kazanma hırsı çocukların düş dünyalarını süsleyen masallarını satacak kadar ileri gitmesine neden olmaktadır:

“Paraadam: Alo, emrimde çalışan adamlar... Şimdi beni iyi dinleyin. Çok para kazanmamız için yapmamız gerekenleri anlatacağım. Elimizde ne kadar eskimiş düş varsa satacağız. Evet, öncelikle şu yüzyıllardır ortalıkta dolaşan ve artık hiçbir işe yaramayan masal kahramanlarını, hurdacılara satacağız.

Palyaço: Ama hurdacılar hepsini eritip yok eder.

Paraadam: Bana ne. Ben alacağım paraya bakarım. Hem şu kırmızı burnunu sokma işime. Dinleyin emrimde çalışan adamlar, önce Kırmızı Başlıklı Kız'ı satacağız.”
(Altun, 2004, ss. 30-31)

Yukarıdaki alıntıdan da anlaşılacağı üzere Paraadam'ın kazanma hırsının sonu yoktur. Bu durumu çocuklara anlatmak için onların değer verdiği masal kahramanlarının seçilmesi, para hırsını somutlaştırmalarını sağlamaktadır. Hâlbuki çocuğun hayal dünyasının gelişiminde,

doğayı ve evreni doğru biçimde algılamasında, ana dili ve yabancı dil öğretiminde, kişilik gelişiminde, çocukların okumayı, yazmayı ve anlamayı öğreniminde masallar önemli bir eğitim malzemesidir (Akdeniz, 2007). Yazarın para kazanma hırsını vurgulamak için seçtiği bu kesit, aynı zamanda insanlığın değerlerine karşı tutumuna da eleştirel bakışını yansıtmaktadır. Bireyin toplum içerisindeki var oluşu üzerine önemli etkileri bulunan toplumsal ve kültürel değerleri yok etme gayesi esasında insanlığın sonunu hazırlamaktadır. Sosyo-kültürel değerlerini bilmeyen bir insan ait olduğu toplumla bütünleşme sağlamakta güçlük çekecektir (Beşirli, 2013). Bunun sonucunda ise başka bir toplumsal sorun olan çözülmüş toplumların baş göstermesi kaçınılmaz bir hâl almaktadır. Çocuk gerçekliği dikkate alınarak kaleme alınan bu sorunla da günümüz toplumlarına aya tutulduğunu söylemek mümkündür.

4. Tartışma ve Sonuç

Çocuk edebiyatı ürünlerinin çocuğun gelişimindeki önemi bugün birçok araştırmacı tarafından açık bir şekilde ifade edilmektedir (Aydın, 2010; Aytaş, 2003; Bohlin, 2005; Temizyürek). Çocuk gerçekliğini ve çocuğa göreliği dikkate alarak estetik ve pedagojiyi bir potada eriten çocuk edebiyatı ürünlerinin, çocuğun dil ve düşünme becerilerinin yanı sıra kişilik gelişiminde de hatırı sayılır bir etkiye sahip olduğu söylenebilir. Yakın geçmişe kadar çocuklar için kaleme alınan eserlerin çocuk gerçekliğinden uzak, eğitici niteliklerinin ön plana çıktığı (Dilizdüzgün, 2007) gerçeği özellikle çocuğa verilen önemin artmasıyla değişmeye başlamıştır. Çocuk edebiyatının müstakil bir edebiyat olarak değer kazanması bu alanda üretilen eserleri nicelik ve nitelik olarak olumlu yönde etkilemiştir. Bu olumlu etkinin izleri Benim Güzel Pabuçlarım adlı tiyatro metninde de görülmektedir.

Bulgular kısmında verilen örneklerden de anlaşılacağı üzere incelenen tiyatro eseri, çocukları dış dünyadan soyutlayan bir eser olmaktan çok hayatın gerçekleri ile yüzleştiren bir edebî eser olarak okura/izleyiciye sunulmaktadır. Eserde gelişen ve değişen dünyanın etkisinde toplumların gösterdiği değişimlere eleştirel bir bakış açısıyla yaklaşıldığı görülmektedir. Tiyatro eserinde birçok konuya eleştirel bir tutumla yaklaşan yazarın, okurun/izleyicinin ilgisini artırmak ve canlı tutabilmek için durağan bir yapı ortaya koymak yerine hareketli bir kurguya yer verdiğini söylemek mümkündür. Palyaço karakteri üzerinden tüketim toplumunun geldiği noktaya dikkat çeken Dersu Yavuz Altun, çocuk okurun/izleyicinin toplumsal yaşama eleştirel bir gözle bakmasına olanak tanımaktadır. Neydim'in (1998) de ifade ettiği gibi tekdüze düşünen, belirli kalıplar içerisinde var olan çocuklar yetiştirmek yerine özgür düşünen, yorumlayan ve kendini ifade edebilen bireylerin yetişmesi çocuk gerçekliğinin ve çocukların eşitliğinin kabul edilmesiyle mümkündür. Eser dikkate alındığında da yazarın korumacı bir tutumla didaktik bir eser oluşturmak yerine eleştirel bir tutumla değerlendirilebilecek bir eser ortaya koyduğu görülmektedir. Ayrıca çocuk gerçekliğini dikkate alan yazar, pabuçlarını geri almak isteyen Palyaço'nun kurduğu toplumsal ilişkilerden yola çıkarak çocukların karakterle özdeşim kurmasına olanak tanımaktadır. Diğer taraftan yazarın tiyatro eserinin söyleşim özelliğinden yararlandığı

görülmektedir. Karşılıklı konuşmaya dayanan söyleşimsel metinlerin (Şimşek ve Müldür, 2020) temsil gücünden yararlanan eser, çocuk okuru/izleyici diyaloglar üzerinden düşünmeye sevk etmektedir.

Birçok toplumsal soruna aynı eserde dikkat çeken yazar, günümüz toplumlarının geldiği noktayı çocuk okurun/izleyicinin gözleri önüne sermektedir. Çağdaş çocuk edebiyatı anlayışının da etkisiyle değişen bakış açısının bir yansıması olarak değerlendirilebilecek olan Benim Güzel Pabuçlarım adlı eserde sanayi toplumlarında sıkça rastlanan işçinin değersizleştirilmesi, insanın doğaya karşı olumsuz tutumu, doğadan uzaklaşma gibi önemli konulara dikkat çekildiği görülmektedir. Çocuğa göreliğin ve çocuk gerçekliğinin dikkate alınması koşuluyla hayatın içerisindeki her konunun çocuk edebiyatı eserlerinin içeriğini oluşturabileceği düşüncesinden (Dilidüzgün, 1966) hareketle kaleme alınan birçok eser gibi araştırmaya konu olan tiyatro eseri de -yabancı literatürde “problem-oriented” olarak ifade edilen- sorun odaklı çocuk edebiyatı başlığı altında değerlendirilebilir.

Tiyatro eserindeki eleştirel unsurları açıklamak için Samurçay'ın (1978) çalışmasında yer alan çocuk tiyatrosunun işlevlerine dikkat çekmekte fayda olduğu söylenebilir. Samurçay, çalışmasında çocuk tiyatrolarının işlevlerini şu başlıklar altında ele almaktadır: eğlendirme işlevi, eğitsel ve kişilik oluşturuvcu işlev, öğretici işlev, eleştirici işlev. Tüm bu işlevler dikkate alınarak Benim Güzel Pabuçlarım adlı eser incelendiğinde ise eserin tüm işlevlere sahip olduğu görülmektedir. Eserin birden fazla işleve sahip olması çocuk okurun/izleyicinin çok yönlü gelişimine katkı sağlaması konusunda eseri ön plana çıkarmaktadır. Gelişimin bir bütün olduğu düşünüldüğünde ise çocuğun gelişimini etkileme gücüne sahip olan edebî eserler daha fazla önem kazanmaktadır. Nitekim çocukların iyiyi ve doğruyu anlamalarına yardımcı olmak için karar verme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmak oldukça önemlidir (Ryan ve E. Bohlin, 1999). Bunun alternatif yollarından biri ise çocukları yaşamın gerçekleriyle tanıştıran çocuk edebiyatı eserleridir. Elbette muhteva olarak sorun odaklı konuları ele alan tüm çocuk edebiyatı eserlerini bu kategoriye koymak mümkün değildir. Örneğin Ateş (2016) çocuk tiyatrolarında ötekileştirmenin izlerini sürdüğü çalışmasında incelediği dört çocuk tiyatrosunun çocukların dünyasından uzak, didaktik anlatımlar içerdiğine dikkat çekmiştir. Yukarıda da değinildiği üzere konu seçiminin yanı sıra ifade edilmiş biçimi ve yazar hassasiyetinin de önem kazandığına dikkat çeken bu çalışmanın sonuçları incelendiğinde sorun odaklı anlatım benimseyen tüm çocuk edebiyatı ürünlerinin peşin bir kabulde yararlı olduğunu söylemenin mümkün olmadığı görülmektedir. Ancak çocuk gerçekliği dikkate alınarak işlenecek konuların sağlayacağı fayda da söz ardı edilmemelidir. İncelemeye konu olan eserdeki anlatımın çocukları hayatın gerçekleriyle tanıştıracığı, düşünmeye sevk ederek çocuklarda yeni öğrenmelerin ufkunu genişleteceği söylenebilir.

Sonuç olarak çocuk tiyatrosu, çocukları yaşamın gerçekleriyle tanıştıran, çocukların kendi öğrenmelerinin sorumluluğunu almasına yardımcı olan, çocuklara eleştirel bir bakış açısı kazandıran, çocukların karşılaşılabilecek sorunlara çözüm üretmesine yardım eden, çocuklarda

karakter oluşumu ve estetik bilincin yerleşmesine katkıda bulunan değerli bir sanattır. Dersu Yavuz Altun'un Benim Güzel Pabuçlarım adlı eseri de konu ve anlatımıyla çocuklarda çok yönlü gelişime doğrudan katkı sağlayabilme gücüne sahip önemli eserlerden biri olarak gösterilebilir.

Kaynakça

- Akdeniz, S. (2007). Bir 'masal metinleri inceleme modeli' önerisi ve uygulaması. II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi. 04-06 Ekim 2006. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi: 179-187.
- Ateş, G. (2016). Çocuk tiyatrosu metinlerinde ötekileştirilme (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Aydın, M. Z. (2010). Ailede ahlak eğitimi. İstanbul: Timaş Yayınları
- Aytaş, G. (2003). Okuma gelişiminde çocuk edebiyatının rolü. Türklük Bilimi Araştırmaları, (13), 155.
- Batur, Z., & Uygun, K. (2012). İki neslin bir kavram algısı: teknoloji. Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 5(1), 74-88.
- Bee H., & Boyd, D. (2009). Çocuk gelişim psikolojisi (Çev. Okhan Gündüz). İstanbul: Kaknüs yayınları.
- Beşirli, H. (2013). Gençlik sosyolojisi: politik toplumsallaşma ve gençlik. Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Bohlin, K. E. (2005). Teaching character education through literature. USA: Routledge Falmer
- Dilidüzgün, S. (1996). Çağdaş çocuk yazını. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Dilidüzgün, S. (2006). Çocuk kitaplarının çocuğun sanat eğitimine katkısı. II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi. 04-06 Ekim 2006. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi: 115-115
- Dinç, M. (2015). Teknoloji bağımlılığı ve gençlik. Gençlik araştırmaları dergisi, 3(3), 31-65.
- Dölekoğlu, C. Ö., Giray, F. H., & Şahin, A. (2014). Mutfaktan çöpe ekmek: tüketim ve değerlendirme. Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi, (44), 1-15.
- Gece Çelikkan, Ş. (2018). Aydınlanma ve toplum eleştirmeni olarak J.J Rousseau'nun ideal kültür ve toplum anlayışı. Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi, 16(31), 39-47.
- Gürcan, A., Özhan, U. Y. S., & Uslu, U. Y. R. (2008). Dijital oyunlar ve çocuklar üzerindeki etkileri. Başbakanlık Aile ve Sosyal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Ankara, 1-50.
- İpşiroğlu, Z. (2007). Çocuk yazını eleştirisi. II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi. 04-06 Ekim 2006. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi: 173-176
- Karagöz, B. (2018). Emin Özdemir'in çocuk kitaplarına değerler eğitimi bağlamında bir bakış: bir çözümleme çalışması. Pamukkale University Journal of Social Sciences Institute, 3, 63-85. DOI: 10.30794/pausbed.414620
- Kutner, L., & Olson, C. (2008). Grand theft childhood: The surprising truth about violent video games and what parents can do. New York, NY: Simon and Schuster.
- Lewis, A., & Smith, D. (1993). Defining higher order thinking. Theory Into Practice, 32(3), 131- 137.
- Neydim, N. (1998). Çocuk ve edebiyat: çocukluğun kısa tarihi, edebiyatta çocuk figürler. İstanbul: Bu Yayınevi.

- Opperman, S. (2006). Doğa yazınında beden politikası. *Littera Edebiyat Yazıları*, 18, 75-86.
- Özen, S. (2007). İşyerinde psikolojik şiddet ve nedenleri. *İş,Güç” The Journal of Industrial Relations and Human Resources*, 9(3), 1-24.
- Özertem, T. (1979). Türkiye’de çocuk tiyatrosu. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Ryan, K. ve Bohlin, K. E. (1999). Building character in schools: practical ways to bring moral instruction to life. San Francisco: Jossey-Bass
- Samurçay, N. (1978). Çocuk Psikolojisi Açısından Tiyatro, *DTCF Tiyatro Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 1978, s. 113-138.
- Senemoğlu, N. (2018). Gelişim öğrenme ve öğretim: kuramdan uygulanmaya. Ankara: Anı Yayıncılık
- Şengül, A. (2001). Türk drama geleneği ve tarihî oyunlarımız. Ankara: T.C. Afyon Kocatepe Üniversitesi Yayınları.
- Şimşek, N. D., & Müldür, M. (2020). Pedagojik bakış açısıyla metin tipleri, türleri ve yapıları. Ankara: İksad
- Stefan, V., Van Herpen, E., Tudoran, A. A., & Lähtenmäki, L. (2013) Avoiding food waste by romanian consumers: the importance of planning and shopping routines. *Food Quality and Preference*, 28(1): 375-381.
- Talas, C. (1997). Toplumsal ekonomi. İstanbul: İmge Kitapevi.
- Taş, H. Y., Demirdöğmez, M., & Küçükoğlu M. (2017). Geleceğimiz olan z kuşağının çalışma hayatına muhtemel etkileri. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 7(13), 1031-1048.
- Temizyürek, F. (2003). Türkçe öğretiminde çocuk edebiyatının önemi. *TÜBAR-XIII-Bahar*
- Torlak, Ö. (2000). Tüketim: bireysel eylemin toplumsal dönüşümü. İstanbul: İnkılap Yayınları.
- Turan, L. (2013). Çocuk yayınlarında yer alan bazı olumsuzluklar. *Eğitim Fakülteleri İçin Çocuk Edebiyatı içinde Yılar ve Turan*(Ed.) (s. 201-224). Pegem Akademi.
- Wach, E. (2013). Learning about qualitative document analysis. *IDS: Practice Papers*.
- Yakar, Y. M., Yılmaz, O., & Yılmaz, H. D. (2019). Çocuk kitaplarında sorun odaklılık: engellilik algısı. *Avrasya Dil Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 56-76.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). Nitel araştırma yöntemleri. Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- Yörükoğlu, A. (2003). Çocuk ruh sağlığı. İstanbul: Özgür Yayınları.

İncelenen Eser

- Altun, D. Y. (2004). Yaşamı birlikte renklendirmek için çocuk tiyatrosu. İstanbul: Epsilon

Extended Summary

1. Introduction

Theater is a document of cultural integration and interaction between different cultures. Although the most effective examples of this integration in Turkish culture are encountered in the Theatrical Village Plays, it is possible to trace almost every kind of integration that can be evaluated under the title of theatre. The meeting of the type of theater, which has changed and developed from Theatrical Village Plays to the present, with children actually dates back to much earlier than modern theatre. Many traditional theatrical plays such as juggler, köçek, çengi, puppet, thearte-in-the-round, meddah, Karagöz and Hacivat reached children and touched their brains. With the emergence of contemporary children's literature, it has been seen that the works that focus on the child were written by taking into account the needs of children. These products, which have the quality of directing children's lives, help children gain some awareness of life, recognize the values of society, develop critical thinking skills, etc. allows. In this context, the children's theater called Benim Güzel Pabuçlarım, written by Dersu Yavuz Altun, seems to be a work worth examining in the context of social criticism.

2. Method

In this research, the document review method, which is one of the methods frequently used in the field of educational sciences, was used. The data obtained by the document analysis method were analyzed by considering social problems, and as a result of the analysis, the problems that attracted attention in the theater work were divided into themes.

3. Findings, Discussion and Results

The situations criticized in the work are "devaluation of the employee", "human's cruel attitude towards nature and other living things", "turning away from nature and the original", "a critique of technology addiction: the ministry of war games", "excess consumption and selfishness of people". and "greed for money: dreams sold" and evaluated under these titles.

Clown, who constantly hears bad words from his employer, lost his sense of self-worth and was abused. In the continuation of the play, the clown is dismissed by the boss and a robot clown takes his place. In this section, the unconscious use of technology is criticized. The idea of a robot replacing the clown that entertains children is an exaggerated example of technology-based working styles replacing professions, but it is important in terms of developing a critical view and awareness.

Unfortunately, people are not aware of the fact that by harming nature and living things, they actually harm themselves. This damage to soil, water, air, plants and animals reaching incredible dimensions; it leads nature and human beings to a kind of extinction. The author's inclusion of such a sensitive subject in his play, taking into account the child's relativity and child psychology, allows the child reader to sense the problems that exist in life.

With the development of technology, people's interest in artificial has also affected their lifestyles. A person who becomes too selfish to spare time for anyone but himself/herself gets used to laziness over time. It can be said that the use of technology by people more than they need will cause negatively affect their human relations just as getting used to laziness. Moreover, the fact that this situation, which can cause people to become alienated even to themselves, is included in the play expands the horizon of criticism of the work.

Including the criticism of such content, which is marketed with the aim of making money without taking into account the developmental characteristics of children, allows child readers to gain different perspectives. Otherwise, increasing technology addiction has the possibility of bringing along some problems that will deeply affect the lives of children. In many studies, it has been clearly stated that the content of violence in video games causes isolation, alienation and communication problems in children.

It is possible to see the traces of the person becoming selfish in almost all of the play from the beginning. The boss doesn't care about the children even though he earns money from the children who come to the circus, similarly leaving the clown he has been earning for years for his own interests, the woman in the flower shop not having time to spare for even a small plant, and Paraadam not caring about anyone but himself come out as examples of selfish people to the reader/audience.

Another situation criticized in the play is people's greed for making money and their fondness for money. Even a character has been created to make this situation more concrete in the eyes of children: Paraadam. This character's eyes see nothing but money. He is in such a greed for money that he thinks that even the birds singing in the early hours of the morning prevent him from making money. Complaining that he can't gather the energy needed to earn money because he can't sleep well because of the birds, Paraadam's ambition to earn money causes him to go so far as to sell the fairy tales that adorn the children's dream worlds.

It can be said that children's literature products that melt aesthetics and pedagogy in one pot by taking into account the child's reality and relevance to the child have a significant effect on the child's language and thinking skills, as well as on personality development. Especially with the increase in the importance given to the child, the value of children's literature as an independent literature has positively affected the works produced in this field in terms of quantity and quality. The traces of this positive effect can also be seen in the theater script called Benim Güzel Pabuçlarım.

As a result, children's theater is a valuable art that introduces children to the realities of life, helps children take responsibility for their own learning, gives children a critical perspective, helps children find solutions to the problems they will encounter, and contributes to the formation of character and aesthetic consciousness in children. It can be said that Dersu Yavuz

Altun's work, Benim Güzel Pabuçlarım, will contribute directly to the multi-faceted development of children with its subject and expression.

Kırcı, A. (2021). Tüketim toplumunun çocuk tiyatrosuna yansıması üzerine eleştirel bir bakış: Benim Güzel Pabuçlarım örneği. *Çocuk, Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi*, 4 (2), 202-219.